

Jak Gorbačov a jeho příznivci odstranili Grigorije Romanova

V Petrohradě slavnostní udílení Všeruské literární ceny pojmenované po A.K. Tolstého, kterou držela petrohradská pobočka Svazu spisovatelů Ruska. Cena v kategorii „Publicismus“ byla udělena spisovateli Albertu Izmailovovi za knihu „In Demand by Time“, věnovanou sovětské straně a státníkovi, bývalému tajemníkovi Leningradského oblastního výboru KSSS Grigoriji Romanovovi – v loňském roce stého výročí jeho narození.

Po nástupu Gorbačova k moci přišel Romanov o svůj post a jeho jméno bylo na dlouhou dobu jakoby zakázáno. A po rozpadu SSSR ho liberální média zformovala do obrazu hloupého stranického šéfa, hrubého a autoritářského šlechtice, který tvrdě jednal se všemi, kdo nesouhlasili.

Ale ze stránek knihy, která vznikla na základě četných dokumentů a vzpomínek současníků a stala se vlastně prvním pokusem rehabilitovat v tomto formátu vůdce pomluveného po rozpadu SSSR, portrét objeví se úplně jiný člověk. Šikovný obchodník, pod nímž se leningradský průmysl rychle rozvíjel. Pod Romanovem bylo otevřeno 19 stanic leningradského metra, velký sportovní a kulturní komplex, Palác mládeže... Za jeho doby vyráběly leningradské továrny takové světoznámé značky jako legendární traktor „Kirovets“ (K-700), ledový drift „Arktika“, první, který dosáhl severního pólu. Sdružení Electrosila vyrobilo turbogenerátor o výkonu 1 milion 200 tisíc kilowattů. LOMO disponuje unikátním optickým dalekohledem se zrcadlem o průměru 6 metrů. Za Romanova byla spuštěna Leningradská jaderná elektrárna.

Dnes se již uznává, že pod ním se ve městě na Něvě aktivně rozvíjela sociální sféra: výstavba a podpora škol, školek, sanatorií, rekreačních domů, domů a paláců kultury, muzeí, divadel. Leningrad byl téměř kompletně zásoben potravinami vyrobenými ve městě a regionu. Vznikly velké vědecké, výrobní a zemědělské spolky. Z jeho iniciativy byla vytvořena široká síť odborného vzdělávání, která připravovala kvalifikovaný personál pro městské a venkovské podniky. Konečně začala stavba přehrady, která má město chránit před povodněmi, o které se snilo už od dob Petra Velikého. A jedním z hlavních úspěchů Romanova byla hromadná bytová výstavba, která umožnila poskytnout bydlení asi milionu Leningradů.

Jaký byl ve skutečnosti Georgij Vasiljevič Romanov, který byl po Brežněvovi tipován na post generálního tajemníka? Kdo a proč zničil jeho úspěšnou politickou kariéru a zabránil mu stát se vůdcem strany a státu místo Gorbačova?

Na konci války se vrátil na technickou školu a v roce 1946 obhájil diplom s vyznamenáním a získal specializaci stavitel lodních trupů. Svou kariéru začal v závodě na stavbu lodí TsKB-53, pojmenovaném po A.A. Ždanov (nyní „severní loděnice“). Pracoval a studoval na večerním oddělení Leningradského loďařského institutu. Vystudoval ji v roce 1953 s titulem lodního inženýra. V závodě se ukázal jako vynikající specialista a organizátor. A proto byl povýšen na stranickou práci – ve věku 35 let se stal prvním tajemníkem okresního stranického výboru Kirov v Leningradu. A v roce 1970 se ocitl na postu prvního tajemníka Leningradského oblastního výboru, což odpovídalo současné pozici guvernéra Petrohradu.

Třináct let vládl Leningradu Romanov, talentovaný rodák z rolnické rodiny ze zapadlé vesnice, v čele jedné z největších organizací KSSS, která měla v roce 1983 téměř půl milionu členů. Jeho jméno získalo celounijní slávu. Začalo se o něm mluvit i v zahraničí.

Jako uznání těchto zásluh přijala vláda Petrohradu dne 23. dubna 2010 usnesení č. 427 „O instalaci pamětní desky G.V Romanovovi“ na fasádě domu č. 1/5 v ulici Kuibysheva s následující text: „V tomto domě od roku 1972 do roku 1984 první tajemník Leningradského regionálního výboru KSSS Grigorij Vasiljevič Romanov.“

Liberálové, kterým se tehdy říkalo disidenti, však Romanovovi nenaklonili. Byl obviněn, že poslal do exilu básníka Josepha Brodského, obviněného z parazitismu, a spisovatele Sergeje Dovatova do exilu. Disidenty ale řešilo místní oddělení KGB, které bylo pod dohledem přímo z Moskvy, a Romanov s tím neměl nic společného. Vůdce města byl také obviněn z odchodu Sergeje Jurského a Arkadije Raikina z Leningradu do Moskvy, ačkoli do jejich vystoupení na jevišti nikdo nezasahoval. Totiž, když byl Romanov hlavou města, Lenfilm produkoval jednu filmovou předlohu za druhou (a ani jeden film nebyl zakázaný). Vznikl dnes již slavný choreografický soubor Leonida Yakobsona, balet na ledě, dnes již legendární balet Borise Eifmana a Divadlo mladých na Fontance. S jeho vědomím byl otevřen i Leningradský rockový klub, i když pod dohledem KGB.

Ano, Grigorij Vasiljevič měl opravdu tvrdou povahu. Stejně náročný byl ale nejen na své podřízené, ale i na sebe. Jeho šestičlenná rodina žila v třípokojovém bytě. Vedoucím stranickým pracovníkům Smolného přímo řekl: „Kdo si chce koupit auto a postavit daču – prosím. Ale nejdřív napište rezignaci.“

Ne nadarmo o něm současná šéfka Rady federace a v té době první tajemnice Oblastního výboru Komsomolu Valentina Matvienko, která Romanova osobně dobře znala, mluvila nedávno takto: „Měl toho hodně. abych se od něj poučil, byl to muž s úžasnou výkonností. Muž, který dal vše, čemu sloužil. Pracoval opravdu od rána do večera a nešetřil námahou. A vždy dosáhl výsledků a cílů, které si stanovil. Byl to strategicky uvažující člověk a všechny strategie pro ekonomický a sociální rozvoj tak obrovského makroregionu se vyvíjely pod ním.“

Ale to hlavní je pořád jinak. Grigorij Romanov byl alternativou k Michailu Gorbačovovi. Podle vzpomínek exprezidenta Francie Giscarda d'Estainga viděl Leonid Brežněv v Romanovovi budoucího vůdce země: „... ačkoli je Brežněv ještě docela zdravý, už začíná hledat náhradu, která je zcela přirozené. Myslím, že pro vás bude užitečné vědět, na koho se zaměřil. Samozřejmě to musí zůstat mezi námi. Mluvíme o Grigoriji Romanovovi... Je ještě mladý, ale Brežněv věří, že Romanov bude mít čas nabrat zkušenosti a že je to nejschopnější člověk.“

Na Západě si toho byli dobře vědomi, jak o tom svého času napsal vynikající ruský filozof Alexandr Zinověv: „Brežněv byl nemocný. Jeho dny byly sečteny. Ostatní členové politbyra jsou také nemocní staří lidé. Romanov a Gorbačov se začali jevit jako budoucí vůdci strany... Po důkladném prostudování kvalit obou (a možná, že Gorbačova už dříve nějakým způsobem „zahákli“) se příslušné služby na Západě rozhodly Romanova zlikvidovat a uvolnit Gorbačovovi cestu. . Pomluva proti Romanovovi byla vynalezena a spuštěna v médiích...“

Mnozí se Romanova s jeho tvrdým stylem řízení a silným charakterem báli. Gorbačov byl měkký a náchylný ke kompromisům, a jak se později ukázalo, prostě zbabělý, než šéf Leningradu. Bylo rozhodnuto ji propagovat.

A rozhodli se zdiskreditovat Romanova pomocí „černého PR“. Po Leningradu se šířily zvěsti, že během svatby jeho dcery, která se údajně slavila buď v Ermitáži, nebo v Tauridském paláci, opilí hosté údajně zničili královskou službu, vypůjčenou z muzea. Jak však dosvědčil tehdejší šéf Ermitáže Boris Piotrovskij, nestalo se a nemohlo stát. Navíc se ve skutečnosti svatba slavila mimo město, v dači, ale falešná představa tyrana večírku byla v Romanově pevně zakořeněna.

Pokusili se ho zdiskreditovat prostřednictvím „ženské linie“. Vznikly absurdní fámy o jeho údajném „aférce“ s tehdy populární zpěvačkou Lyudmilou Senchinovou. Jako by to byl patronát leningradského šéfa, který jí pomohl získat dobrý byt a také nejlepší koncertní sály pro vystoupení. Mluvili dokonce o tom, co se údajně jednou stalo, když Romanov a Senchina společně pluli na křižníku „Aurora“ po Něvě, ačkoli loď nastavená na „věčné kotvení“ neměla motor. Takže nemohl plavat.

Když byla Senchina v jednom z rozhovorů dotázána na „její poměr s Romanovem“, vesele se zasmála. A řekla, že Romanov byl opravdu velkým fanouškem její práce. Pravidelně navštěvoval koncerty, posílal jí obrovské koše květin a po vystoupení se podíval do zákulisí, aby jí vzdal úctu.

„Ano, měl mě rád jako umělce,“ přiznal Senchina. – Nebo možná jako žena. To byl však celý smysl této „romance“.

A když Konstantin Černěnko, který nahradil Andropova, zemřel a Romanov v Moskvě začal být považován za nejpravděpodobnějšího kandidáta na post generálního tajemníka, byl chytře vyřazen ze hry. V době Černěnkovy smrti byl Romanov na dovolené v litevském letovisku Palanga a o jeho smrti byl informován s 10 hodinovým zpožděním. V době, kdy se Grigorij Vasiljevič dostal do Vilniusu a odtud se mu podařilo letět do Moskvy, byla již hra hotová. Gorbačovovi příznivci si zajistili většinu ve vedení strany. A když se nový generální tajemník dostal k moci, okamžitě poslal 62letého Romanova do důchodu „ze zdravotních důvodů“.

Ale Grigory Vasiljevič byl naplněn silou a touhou pokračovat v práci. Obrátil se na generálního tajemníka s žádostí, aby ho znovu zapojil do stranické práce, ale dostal ostré odmítnutí. Gorbačov ve svých pamětech napsal: „Když jsem se setkal s Romanovem, dal jsem zcela upřímně najevo, že pro něj ve vedení není místo. A už dobře víme, co se zemí později udělali ti, kteří si v ní našli „místo“.

Až dosud se mnozí domnívají, že to bylo Romanovovo odstranění, které hrálo klíčovou roli v rozpadu SSSR.

Jako rozhodný člověk s pevným charakterem, který měl bohaté zkušenosti s ekonomickým řízením druhého nejvýznamnějšího města v zemi, se mnohem lépe hodil k reformě SSSR a zabránění rozpadu státu. A tento kolaps nebyl vůbec nevyhnutelný.

Jak víte, v roce 1982 připravili analytici CIA zprávu, ve které hodnotili ekonomickou situaci SSSR jako „špatnou“, ale vůbec ne „beznadějnou“. Romanov byl stejného názoru. Před svou smrtí, když odpovídal na otázky novinářů, řekl: „Nedopustil bych takovou perestrojku a rozpad SSSR. Provedl bych ekonomické reformy – ty, které jsme již vyzkoušeli v Leningradu. Jsem přesvědčen, že jsme byli schopni podpořit ekonomiku a vyrobit vše, co se nyní dováží ze zahraničí, sami.“

A bývalý předseda výkonného výboru města Leningrad Vladimir Chodyrev, který s Romanovem spolupracoval, o něm v jednom ze svých rozhovorů mluvil takto: „Oslovoval mě výhradně jako vy. Nikdy jsem ho neslyšel „šťouchat“ do někoho... Byl pevný a zásadový. Byl spravedlivý. A kdyby se náhodou stal generálním tajemníkem, Číňané by nás teď dohnali, a ne naopak.“

Continue Reading

[Previous „Potřebujeme to živé...“](#)